

ÚRAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVEDČENIU

261543
(11) (B1)

(51) Int. Cl.⁴
F 16 K 31/00

[22] Prihlášené 06 01 87
[21] {PV 106-87.Z}

[40] Zverejnené 15 07 88

[45] Vydané 15 05 89

[75]
Autor vynálezu

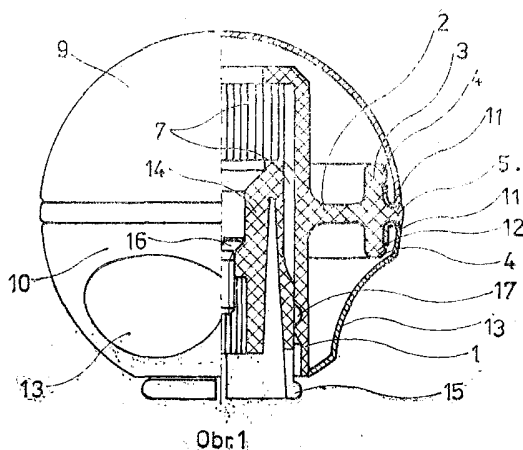
PRAŽENKA DUŠAN ing., PODBRANČ, SERDAHELY AUREL ing.,
MYJAVA, PLENCNEROVÁ EMÍLIA, MYJAVA

[54] Ovládacia rukoväť zdravotníckych armatúr

1

Ovládacia rukoväť zdravotníckych armatúr je určená na otváranie a uzatváranie výtoku vody z vodovodných ventilov a miešacích batérií. Účinku sa dosiahne tým, že povrch nosnej vložky prechádza cez rozperný nákrúžok do plochého záchytného prsteňa, opatreného na vonkajšom priemere proti sebe ležiacimi záchytnými nosmi s lôžkami pre upevňovacie lemy čelného plášťa a protiahlého manipulačného plášťa, medzi ktorými je farebný nákrúžok, vyhotovený ako súčasť nosnej vložky rozperného nákrúžku a záchytného prsteňa.

2

Vynález sa týka ovládacích rukovätí, slúžiacich najmä na ovládanie zdravotníckych armatúr.

Známe rukoväte sa vyrábajú z farebných kovov, alebo z plastov. Ovládacie rukoväte z farebných kovov sa zhotovujú prevažne kovaním za tepla, alebo odlievaním na liacich strojoch do požadovaného tvaru. Polotovary rukovätí treba ešte ďalej mechanicky opracovávať, brúsiť, leštiť a povrchovo upraviť za účelom dosiahnutia estetického vzhľadu.

Nevýhody známych prevedení zhotovených z farebného kovu spočívajú hlavne v tom, že sa pri ich výrobe spotrebuje veľké množstvo farebných kovov, pričom ich výroba je veľmi prácna.

Známe sú tiež rukoväte s kovovým plášťom, vyrobeným z plechu tak, aby tento bol samonosný. Dutina rukovätí je vyplnená plastom, alebo iným inertným materiálom. Realizácia týchto prevedení vyžaduje však zložité a drahé zariadenia a z hľadiska efektívnosti nebola technologicky zvládnutá. Rukoväte vyrábané z plastov majú nedostatok odolnosť voči oteru, nepriaznivo na povrch pôsobia abrazívne čistiace prostriedky používané pri hygienickej údržbe armatúr. Rukoväte z pokovených plastov vlivom stárnutia materiálu strácajú rýchle svoj pôvodný vzhľad, najmä v dôsledku odlupovania kovového povlaku a ich povrchu.

Uvedené nedostatky odstraňuje riešenie podľa vynálezu, ktorého podstata spočíva v tom, že povrch nosnej vložky prechádza cez rozperný nákrúžok do plochého záchytného prsteňa, opatreného na vonkajšom priemeru proti sebe ležiacimi záchytnými nosmi s lôžkami pre upevňovacie lemy čelného plášťa a protilahlého manipulačného plášťa, medzi ktorými je farebný nákrúžok, vyhotovený ako súčasť nosnej vložky rozperného nákrúžku a záchytného prsteňa.

Výhoda nového riešenia podľa vynálezu spočíva hlavne v možnosti šetriť až 80 % hmotnosti pôvodného celokovového prevedenia ovládacích rukovätí, a to tým spôsobom, že plášť rukoväte tvoria dva guľové vrcholíky, zhotovené tvárnením z plechu, spojené navzájom pomocou nosnej vložky základného tvaru podľa AO č. 196 980, resp. AO č. 204 715 a osobitne upravenej pre upevnenie kovového plášťa. Povrch rukovätí možno tvárnením upraviť požiadavkám estetického vzhľadu a ergonómie pre snadné ovládanie.

Bez mimoriadnych požiadaviek na materiálovú náročnosť je možné podľa vynálezu ekonomicky vyrábať i robustné tvary rukovätí. Umožňuje sa tu vzhľadom na jednoduchosť technológie mechanizácie výroby a montáže. Takto zhotovené rukoväte pôsobia esteticky a funkčne plne nahradia doterajšie celokovové alebo silnostenné kovové rukoväte. Nové prevedenie rukovätí podľa vynálezu vzhľadom na nízku spotrebu kovov a

vysoké úžitkové vlastnosti umožňuje tiež nahradu neestetických rukovätí z plastov.

Na priloženom výkrese je znázornený jeden príklad ovládacej rukoväte podľa vynálezu, kde obr. 1 znázorňuje čiastočný pozdĺžny prierez rukoväťou s vysunutou rozpernou vložkou, obr. 2 predstavuje čiastkový pohľad do dutiny plášťa rukoväte na upevňovací lem v mieste vyhotovenia upevňovacej drážky a obr. 3 znázorňuje čiastkový pohľad na pružnú vložku v mieste umiestnenia stabilizačného výčnelku.

Na rozpernej vložke 14, v strede ktorej je skrutka 16, je v spodnej časti výstupok 15, ktorý v zmontovanom prevedení je zapadnutý do obľej drážky 17. Rozperná vložka má na povrchu zvislé vrúbky 7, ktoré zapadajú do zvislých vrúbkov 7, vytvorených vo vnútornom otvore nosnej vložky 1. Nosná vložka 1 je rotačného tvaru a na vonkajšom priemeru prechádza do rozperného nákrúžku 2 a ďalej do zvisle orientovaného záchytného prsteňa 3, postaveného kolmo na os rozperného nákrúžku 2.

Protihlhlé konce rozperného nákrúžku 2 vytvárajú zaoblené záchytné nosy 4 s lôžkami pre upevňovací lem 11 čelného plášťa 9 a protilahlého manipulačného plášťa 10, opatreného manipulačnými priehlbínami 13. Medzi upevňovacím lemom 11 čelného plášťa 9 a manipulačného plášťa 10 je farebný nákrúžok 5 ako súčasť záchytného prsteňa 3. Upevňovací lem 11 je ukončený fixačnými hranami 12, ktoré sú ostré a zatlačené do záchytného nosa 4. Na záchytnom prsteni 3 sa oproti upevňovaciemu lemu 11 nachádza stabilizačný výčnelok 6, zasahujúci do upevňovacej drážky

ne do oblej drážky 17. Krútiaci moment vyvolaný rukou na povrch plášťa 9, 10 pomocou manipulačných priehlbín 13 pre prsty sa prenáša cez upevňovaciu drážku 8, výstupok 6, cez rozperný nákrúžok 2 na nosnú vložku 1, z ktorej prostredníctvom zvislých vrúbkov 7 dochádza k otáčaniu rozpernej vložky 14 a vretena armatúry.

Ťahom za rukoväť smerom od armatúry uvoľní sa výstupok 15 z oblej drážky 17, čím je umožnená výmena rukoväte a prístup k uzatváraciemu mechanizmu zdravotníckej armatúry. Vzájomnú a jednoduchú vymeniteľnosť rukovätí umožňuje systém pružných vložiek, zhotovených z plastov v prevedení podľa AO č. 196 980 alebo AO č. 204 715.

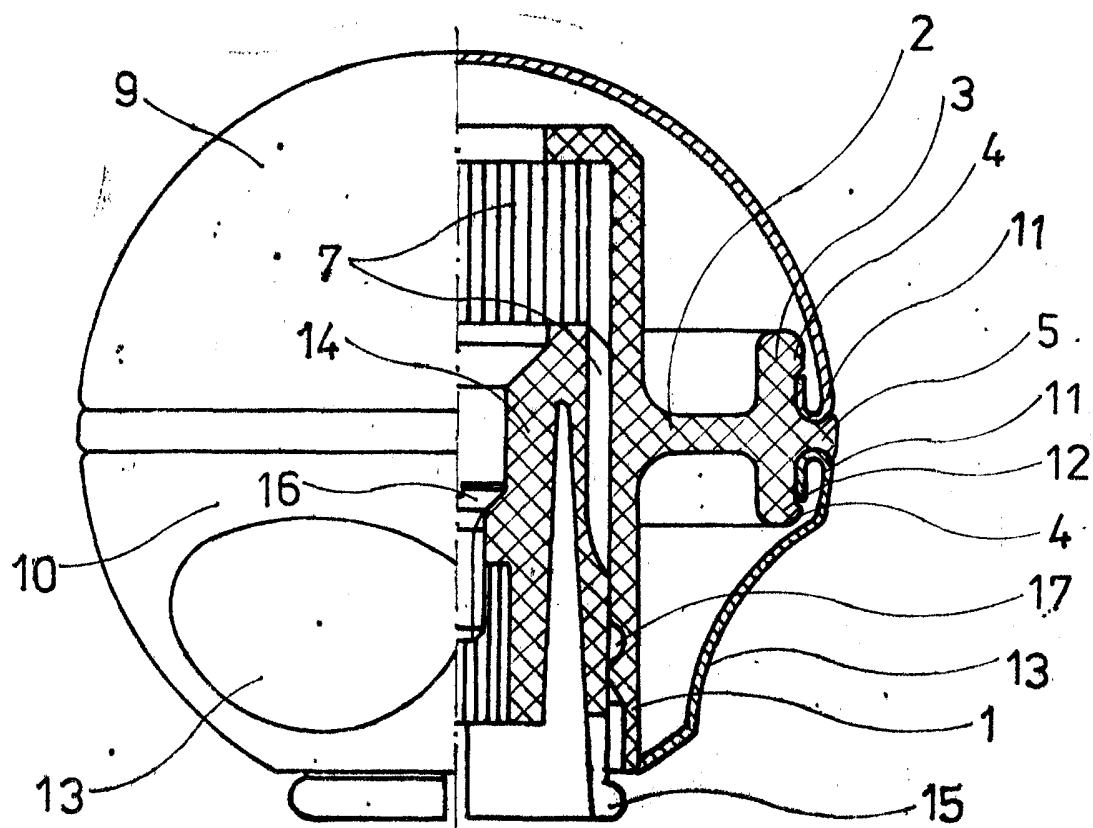
PREDMET VYNÁLEZU

1. Ovládacia rukoväť zdravotníckych armatúr pozostávajúca z rozpernej vložky, plášťa a nosnej vložky vyznačená tým, že povrch nosnej vložky (1) prechádza cez rozperný nákrúžok (2) do plochého záchytného prsteňa (3), opatreného na vonkajšom priemere proti sebe ležiacimi záchytnými nosmi (4) s lôžkami pre upevňovacie lemy (11) čelného plášťa (9) a protiľahlého manipulačného plášťa (10), medzi ktorými je farebný nákrúžok (5), vyhotovený ako súčasť nosnej vložky (1) rozperného nákrúžku (2) a záchytného prsteňa (3).

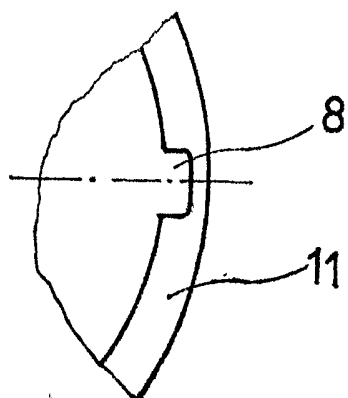
2. Ovládacia rukoväť zdravotníckych armatúr podľa bodu 1 vyznačená tým, že upevňovací lem (11) vytvorený na manipu-

lačnom plášti (10) má aspoň jednu upevňovaciu drážku (8), do ktorej zapadá stabilizačný výčnelok (6) nachádzajúci sa na vonkajšom obvode záchytného prsteňa (3).

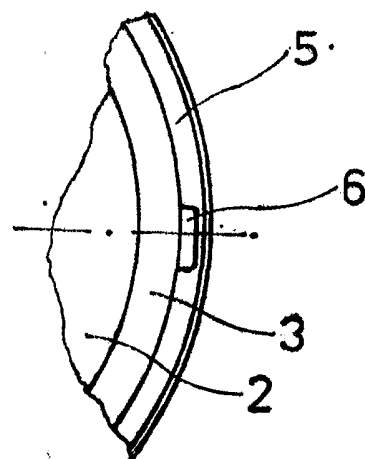
3. Ovládacia rukoväť zdravotníckych armatúr podľa bodov 1 a 2 vyznačená tým, že rozperný nákrúžok (2), záchytný prsteň (3) a farebný nákrúžok (5) sú ako kompaktný celok spojené s nosnou vložkou (1) v dutine ovládacej rukoväte, pričom farebný nákrúžok (5) sa nachádza medzi čelným plášťom (9) a manipulačným plášťom (10) polgulevého alebo hrncovitého tvaru na povrchu opatreného manipulačnými priehlbínami (13).

Obr.1

Obr.2

Obr.3